

Nowość za nowością (od redaktor numeru)

Pierwszy numer w Serii Antymonopolowej iKAR w 2017 r. jest kolejnym, przygotowywanym do publikacji w okresie bogatym w różnego rodzaju wydarzenia, które przykuwały uwagę osób zainteresowanych ochroną konkurencji i konsumentów w Polsce.

Wiele działo się w sferze stosowania prawa, przede wszystkim w zakresie ochrony konsumentów. Prezes UOKiK zaczął wykorzystywać na dużą skalę możliwość daną mu z dniem 17 kwietnia 2016 r. przez dodany wówczas art. 31d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dotyczący istotnego dla sprawy sądowej poglądu Prezesa UOKiK. Od początku 2017 r. do końca lutego istotny pogląd przedstawiono w ponad dwudziestu sprawach sądowych, w szczególności dotyczących postanowień umów kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem franka szwajcarskiego. Ponadto zmieniła się polityka karania przedsiębiorców za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Najpierw w połowie grudnia 2016 r. UOKiK poinformował, że „swoją ważność straciły” Wyjaśnienia Prezesa UOKiK z 2013 r. w sprawie ustalania wysokości kar pieniężnych za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i usunął ten dokument ze strony internetowej UOKiK. Nowych wyjaśnień dotychczas nie opublikowano, aczkolwiek Polska Agencja Prasowa donosiła pod koniec 2016 r., że Prezes UOKiK zapowiedział zmianę wyjaśnień w odniesieniu do wysokości kar w ten sposób, że „[w]yjściowy pułap ma zostać podniesiony z 1–3 proc. do około 6 proc.”¹. Prezes UOKiK zapowiedział też zakończenie ery tzw. miękkich wezwań (art. 49a ustawy dodany z dniem 17 kwietnia 2016 r.). Deklaracje te wpisują się w najnowszą praktykę decyzyjną Prezesa UOKiK w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W drugiej połowie grudnia 2016 r. Prezes UOKiK po raz pierwszy w historii nałożył na przedsiębiorcę za stosowanie tego rodzaju praktyk karę pieniężną w wysokości bliskiej 10 proc. obrotu osiągniętego przez przedsiębiorcę w poprzednim roku obrotowym². Kilkoma kolejnymi decyzjami³ wydanymi w sprawach tego rodzaju praktyk nałożono na przedsiębiorców kary pieniężne w łącznej wysokości ok. 90 mln złotych.

Jeśli chodzi o sferę stanowienia prawa, nie sposób nie wspomnieć o trzech inicjatywach ustawodawczych, które rzutują bądź będą rzutować na zakres zadań Prezesa UOKiK. Po pierwsze, 23 września 2016 r. została uchwalona ustawa o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich, która weszła w życie 10 stycznia 2017 r. Po drugie, 15 grudnia 2016 r. uchwalono ustawę o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, która wejdzie w życie 12 lipca 2017 r. Po trzecie, Rada Ministrów zakończyła prace nad projektem ustawy o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji, implementującej Dyrektywę odszkodowawczą 2014/104/UE, i skierowała go do Sejmu.

¹ P. Ceregra, *UOKiK bierze się za nieuczciwych przedsiębiorców. Kary będą znacznie wyższe*, 28.12.2016, <http://next.gazeta.pl/next/7,151003,21176051,uokik-bierze-sie-za-nieuczciwych-przedsiębiorcow-kary-beda.html#BoxBizLinkZ20> (14.02.2017).

² UOKiK, *Telefonia Polska Razem – decyzja UOKiK*, 9.01.2017, https://uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=12834&news_page=3 (14.02.2017).

³ Nr DDK-20/2016, DDK-24/2016, DDK-26/2016, RBG-10/2016, RKR-14/2016, RKR-15/2016.

Te dwie ostatnie nowości są przedmiotem szeregu artykułów zawartych w bieżącym numerze iKAR-a. Agata Jurkowska-Gomułka przedstawia krytyczne uwagi do wyboru przez ustawodawcę Prezesa UOKiK jako organu właściwego w sprawach praktyk nieuczciwego wykorzystania przewagi kontraktowej. Michał Zaremba zajmuje się szerszym zagadnieniem ochrony małych i średnich przedsiębiorców przed eksploatacją ze strony dużych podmiotów rynkowych (relacją B2b), natomiast Katarzyna Manteuffel i Mikołaj Piaskowski koncentrują się na zagadnieniu relacji klauzuli generalnej do przykładowego katalogu nieuczciwych praktyk w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. W sekcji przeglądów prawa i orzecznictwa Małgorzata Salitra analizuje regulacje wprowadzone ww. ustawą, Wojciech Łyszczarz podejmuje zaś problematykę zwalczania nadużywania przewagi kontraktowej w handlu detalicznym produktami spożywczymi w Niemczech.

Co do projektowanej ustawy o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji, Kamil Kłopocki analizuje czy potrzebna jest definicja legalna kartelu. Aleksandra Milewska poddaje analizie regulację solidarnej odpowiedzialności sprawców naruszenia prawa konkurencji przewidzianą w projekcie ww. ustawy. Anna Tworkowska-Baraniuk zajmuje się polską próbą implementacji dyrektywy odszkodowawczej w zakresie terminów przedawnienia. Z kolei w artykule Patrycji Szot znajdujemy analizę regulacji ułatwień dowodowych i rozpoznawania spraw w projekcie ww. ustawy.

Ponadto, jak w każdym numerze, iKAR prezentuje Czytelnikowi artykuły naukowe poświęcone różnicowanej tematyce, tym razem artykuł Radosława Niwińskiego dotyczący zakazu *third-party ownership* ustanowionego przez FIFA w kontekście unijnych reguł ochrony konkurencji oraz artykuł Pauliny Korycińskiej-Rzędzy dotyczący odpowiedzialności osoby fizycznej w związku z zawarciem przez przedsiębiorcę porozumienia przetargowego w prawie ochrony konkurencji i prawie karnym.

W bieżącym numerze iKAR-a Czytelnik znajdzie również glosy do orzecznictwa unijnego i krajowego (Marta Michałek-Gervais, Szymon Gołębiowski). Po raz czwarty na łamach iKAR-a pojawia się omówienie orzeczenia przygotowane przez studenta (Elwira Konopko), a nagrodzone pierwszą nagrodą w dorocznym konkursie organizowanym od kilku lat przez Katedrę Prawa Gospodarczego Publicznego na Wydziale Prawa UwB.

Rok 2017, podobnie jak rok ubiegły, będzie obfitym w wydarzenia konferencyjne. W aktualnym numerze przedstawiamy sprawozdania z Piątej konferencji doktoranckiej dotyczącej prawa konkurencji (14.10.2016 r., WP Uniwersytetu w Białymstoku) i Konferencji „Nowe zakazane praktyki sieci handlowych? Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi spożywczymi” (30.11.2016 r., „Rzeczpospolita” i Modzelewska&Paśnik). Przed nami natomiast 2. Konferencja Międzynarodowa WP Uniwersytetu w Białymstoku i CARS pn. *Harmonisation of Private Antitrust Enforcement: A Central and Eastern European Perspective* (poświęcona implementacji dyrektywy 2014/104/UE w państwach unijnych regionu Europy Środkowo-Wschodniej), która odbędzie się w dniach 29–30 czerwca 2017 r., CLASF & CARS Workshop pn. *Reform of Regulation 1/2003 – Effectiveness of the NCAs and Beyond* (28.04.2017 r., WZ Uniwersytetu Warszawskiego) oraz Szósta konferencja doktorancka dotycząca prawa konkurencji (27.04.2017 r., WP Uniwersytetu w Białymstoku).

Życzę owocnej lektury.

Dr hab. Anna Piszcz, prof. UwB
Białystok, 08.03.2017 r.